

Afb. 13. Voysey, Motief van herten en reeën onder boomen op een sits van 1908

woordige kunst is voor de massa; hij is liberaal en steeds vriendelijk, de tegenwoordige stijl is dogmatisch, hard en kort aangebonden. Hij is beschouwend en tracht resultaten te bereiken, die iemand langzaam lief worden; nu legt men zich toe op snelle en hevige effecten. De tegenstelling zit echter nog dieper. En eerst in de uitspraak, waarmee ik zou willen eindigen, ligt de geheele wijsheid van den 82-jarigen Voysey: „Deze nieuwe bouwkunst kan niet blijvend zijn. De architecten hebben geen religie. Ze hebben niets verhevens dat ze kunnen trachten te benaderen, het is als de decoratieve kunstenaars, die bloemen en boomen teekenen zonder met eerbied hem te gedenken, die ze geschapen heeft.”

langstelling geconcentreerd te hebben op het huiselijke leven, dat volgens het Engelsche ideaal ook steeds een leven tusschen de bloemen en de boomen van den tuin is. Voysey is door en door individualist en ook daarin absoluut Engelsch, evenals trouwens deze revolutie tegen wil en dank, dit breken met een traditie zonder ooit het geloof aan die traditie te hebben verloren, specifiek Engelsch is.

Het heeft Engeland de leidende plaats in de Europeesche architectuur en in de Europeesche nijverheidskunst gekost, dat na 1900 de breuk met de vroegere stijlprincipes werkelijk werd voltrokken. En dat was het ook wat Voysey het feit dat ik hem openlijk bij de groote pioniers van den nieuwen stijl rekende, als een belediging deed opvatten.⁹ Hij is een individualist en de tegen-